

PARADİGMALAR SAVAŞI ve BEŞİNCİ DALGA

«**Pardigma kavramı** : “Kolektif olarak oluşturulmuş gerçeklik kalıpları ve dünyayı algılama süzgeçleri” olarak tanımlanabilir. Bir paradigma çevremizdeki dış gerçekliğe ilişkin bize bir fotoğraf sunar. Paradigmaların içine doğarız ve sorgulamadan kabul ederiz. Paradigmalar: Doğrunun gerçeğin ne olduğu, dünyanın nasıl işlediği, bize gerçekliğin resmini veren bilginin nasıl elde edilebileceği gibi hem soyut, hem de somut veri, kural ve yöntemler barındırır. Bu anlamda paradigmalar kendi içinde tutarlı düşünme, anlamlandırma ve eylemde bulunma kalıplarıdır.» (sf. 18)

«**Paradigmaların Değişim Dinamiği**: “Paradigmatik değişim veya dönüşüm” süreci ilginç bir grafik izler. Her paradigmanın bir yaşam döngüsü vardır. Paradigmalar ortaya çıkar, yükselir, durağanlaşır ve çöker. Bu yaşam döngüsünü bir “S” eğrisi şeklinde görselleştirmek mümkündür. Paradigmalar arası geçiş ise birbiri üzerine binen 2 “S” biçiminde görselleştirmek olanaklıdır. 2 paradigma arasındaki geçiş kesintili ve sıçramalıdır ve az veya çok karmaşa ve belirsizlik içerir. Bu nedenle tarihteki önemli karmaşa (kaos) dönemleri bize paradigmatik bir değişimin ipucunu verebilir.

Paradigmaların değişimi yedi aşamada açıklanabilir: Normal dönem, anomalilerin yani paradigma tarafından paradigmanın ana dayanaklarına yönelik çözülemez sorunların ortaya çıkışı, değişimi tetikleyici olaylar ve krizin başlaması, seçenek paradigmaların görünür duruma gelmesi, aday paradigma ve paradigmaların ortaya çıkması ve kitleler tarafından tercih edilmesi, yeni paradigmaya geçiş dönemi ve başka bir normal dönem.» (sf. 20)

Prof. Dr. Hasan Şimşek bu kitabında 1997’de yayımlanan “Paradigmalar Savaşı ve Kaostaki Türkiye” kitabında kullandığı paradigma kavramı ile bu kitabında açıkladığı Kondratieff dalgaları kavramını bir arada kullanarak yeni bir yöntemle genel olarak Dünya’da yaşanan tarihsel olaylar ve ayrıca özel olarak Türkiye’de yaşanan tarihsel olayları çözümlenmeye çalışmış ve gelecekle ilgili çeşitli saptamalarda bulunmaktadır.

Kondratieff dalgaları kavramı Rus Marksist ekonomist Nikolay Kondratieff’in adıyla anılıyor. Kondratieff o zamana kadarki İngiliz, Fransız ve alman devletlerinin ekonomik verilerini değişik bir sistemle yeniden yorumlamış ve kapitalist ekonominin dönemsel (periyodik) dalgalanmalar gösterdiğini ve her 45-55 yıl aralığının ilk yarısının büyümeyle 2. yarısının ise küçülme ve krizle geçtiğini göstermiştir. Yeni icat ve keşifler bu 2. yarıda daha çok olmuştur ve bir sonraki büyüme bu keşif ve icatlara sahip olan kesim tarafından tetiklenmiştir.

Kitapta oluşturulan bu yeni yöntemle 1789 yılından günümüze dek 5 dalga (5 egemen paradigma) tanımlanıyor :

1.Dalga (1789-1848) Sanayi Devrimi ve Kapitalist Sistemin Ortaya Çıkışı:

Bu dönem bir üretim biçimi olarak kapitalizmin ortaya çıktığı yıllardır. Bu dönemde sanayileşen bölgelere doğru kırdan kente göç olmuştur ve bu göç eden kesim sanayi bölgelerinin yakınlarına yerleşmiştir. Yine bu dönemde Adam Smith’in liberal piyasa ekonomisi düşünce ve ilkeleri İngiliz entelektüelleri tarafından destek bulur. Kapitalizmin yayılmasında ise en önemli etkenlerden biri 1. ve 2. dalgada Dünya’nın en büyük gücü İngiltere’nin sömürgeleri aracılığıyla Dünya’ya yayması gösterilebilir. Aynı dönemdeki Fransız Devrimiyle birlikte de güçlenen ulusalcılıkla birlikte feodal tarım topluluklarını içinde barındıran imparatorluklar yerlerini yavaş yavaş ulus devletlere bırakmaya başlamıştır.

Osmanlı ve 1. Kondratieff : 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı Devleti kötü gidişi hissetmiş ve özellikle 3. Selim ve 2. Mahmut’tan başlayarak padişahlar kimi yenilikler ve iyileştirmeler yapmaya

çalışmış olsalar da genel olarak bu yenilikler yükselen Batı'yı yakalamaya yetmemiş ve çoğunlukla da getirilen yenilikler tam olarak yaşama geçirilememiştir. Zamanla Osmanlı başta İngiltere olmak üzere yükselen devlerin sömürgesi olma yoluna doğru kaymıştır. Coğrafi olarak da uçlardan başlayarak yavaş yavaş küçülmüştür.

2. Dalga: Kapitalist Sistemin Olgunlaşması ve Yaygınlaşması:

Bu dönem serbest kapitalist sistemin doruk noktası olarak kabul edilir ve ileride bu sistem tekellerin tröstlerin ve oligopollerin egemenliği altında tekelci bir sisteme dönüşmüştür. Marx'ın ünlü Kapital'inin ilk cildi bu dönemde yayımlanmıştır (1867). Marx kapitalizmin kuralızsızlığı ve vahşiliğiyle yoksul insanlar yığınını gitgide artırdığını ve toplumdaki gelir dağılımının giderek uçurumlaştığını gözlemlemiştir. Ayrıca Rockefeller, Rotschids, Carnegie gibi Amerikan zenginleri bu dönemde ortaya çıkmışlardır.

«Bu dönemin insanları ... yeni oluşmaya başlayan ve “güçlü olanın ayakta kalmasının” kural olduğu yeni ekonomik düzen tarafından zayıf ve çaresiz bir konuma sürüklenmekteydiler. Vahşi kapitalizmin ruhuna uygun bir Darwinci felsefe de önce Avrupa'da sonra Amerika'da boy atmıştı. Toplumun alt katmanları bu doğal seçim sisteminde rekabet ederek ayakta kalamıyorlarsa yok olmaları kadar doğal bir şey olamazdı! 1930'larda faşizmin yükselişinde Avrupa'da ve Amerika'da özellikle burjuvazi içinde adeta bir din gibi misyonerlerce yayılan bu Sosyal Darwinci akımın da etkisi olmalıdır» (sf. 85)

«İkinci Kondratieff'in önemli özelliklerinden birisi bilim ve ilerlemeye kayıtsız bir inancın perçinlenmesi idi. Bir önceki döneme ve bu döneme damgasını vuran buluş, keşif ve yeniliklerin biricik kaynağı olarak algılanan “insan aklına” olan güven ve inanç adeta perçinlenmişti. Bilimin bu yükselen ivmesine koşut olarak din toplumsal yaşamda mevzi yitirmeyi sürdüüyordu. “Bilim” hızla yükselen modern sanayi toplumunun “dini” olma yolundaydı.» (sf. 89)

Osmanlı ve 2. Kondratieff:

Osmanlı bu dönemde çöküştedir ve Osmanlı sınırları içinde bu dönemde 4 önemli siyasal akım vardır: Osmanlıcılık, İslamcılık, Batıcılık (Rasyonalizm-modernizm) ve Türkçülük. İmparatorluğun sonlarına doğru Osmanlıcılık ve Batıcılık yitirirken, Rasyonalizm-Modernizm ve Türkçülük kazananlardan olmuştur ve bu akımlar bir sonraki paradigmatik dönemde ortaya çıkacak yeni devleti biçimlendirmiştir.

3. Dalga: Vahşi Kapitalizmin Yıkılışı, İlerlemeci ve Sosyalist Hareketler:

Bu dönemde 2. Dalgada gelişen vahşi kapitalizm yeni teknolojilerin sayesinde ve seçenek paradigmalardan henüz çok güçlü olamamasından dolayı 1890'lardaki çöküşü atlatarak 1930'lara dek ayakta kalabilmiştir.

«19. yüzyılın son çeyreğinde aslında miadını doldurmuş olan vahşi-tekelci kapitalist paradigma yerine konacak işleyen alternatif bir ekonomik paradigma olmadığı için (bu üçüncü Kondratieff'de gerçekleşmiş, “Sosyal Refah Devleti” paradigması devreye girmiştir); elektrik, kimyasallar, içten yanmalı ve dizel motorlar, otomobil ve başta telefon ve radyo olmak üzere yeni iletişim teknolojileri gibi yeniliklerin de devreye girdiği küçük bir düzeltme hareketiyle 20. yüzyılın ilk çeyreğine sarkmıştır. 2. Kondratieff'deki çöküş yıllarına benzer biçimde 1920'lerin ortalarında başlayan 3. dalga'nın gerilemesiyle birlikte Avrupa ve Amerika'da yoksul ve çalışan sınıflar yeniden hareketlenmeye başlamıştır. Sosyalist ideolojiyi rehber alan sendikal işçi hareketleri yoğunlaşmıştır. “Çalışan sınıfların huzursuzluğu ve eylemliliği 1930'larda artık doruk noktasına çıkmıştı.” (Goldstein, 1988, s. 332). Çalışan sınıfların bu huzursuzluğu aslında toplumda artık son derece yaygınlaşmış olan yoksulluk, ekonomik çöküş, işsizlik gibi toplumsal ve ekonomik sorunların dışavurumuydu. Avrupa ve Amerikan metropollerinin yoksul mahallelerinde yaşayan göçmen işsizlerin durumu tam bir trajedydi.» (sf.100-1)

«3. Kondratieff dönemine damgasını vuran 4 önemli gelişme vardır. Bunlar sırasıyla Belle Epoque olarak adlandırılan ve Osmanlı tarihinde “Lale Devri” olarak bilinen döneme benzer bir kültürel atmosferin ortaya çıkması, 1914-18 arasında süren 1. Dünya Savaşı, 1917 Rus (Bolşevik) Devrimi, 1929 Büyük Ekonomik Buhran ve 20. yüzyılın “ulus devletlerinin” ana dinamiğini oluşturan ancak 1930'ların sonlarında faşist rejimlerin ortaya çıkmasına yol açan Ulusalçı akımlar.» (sf. 101)

3. Kondratieff ve Türkiye Cumhuriyetinin Kurulması :

3. Kondratieff'de Osmanlı çökmüş ve yerine Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Türk Bağımsızlık Savaşı ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş dönemi 3. Kondratieff'in çöküş dönemine denk gelmiştir ve bu dönemdeki gelişmelerden olumlu etkilenmiştir.

«Cumhuriyetin kuruluşunu izleyerek **Atatürk** önderliğinde dünya tarihinin en büyük toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel dönüşüm süreci başlamıştır.» (sf.116)

«Genç Osmanlılar / Jön Türkler ile İttihat ve Terakki hareketlerinin ana özellikleri dikkate alındığında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda Atatürk'ün devrim ve reformlarına kaynaklık eden uzun bir entelektüel, siyasal ve kültürel birikimin olduğu görülecektir. Atatürk devrimleri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temel kuruluş ilkeleri devralınan ve neredeyse 100 yıla yayılan modernleşmeci entelektüel ve kültürel birikimin bir devamıdır. (Azarian, 2011,s.81-82, Ortaylı, 2008)» (sf. 117)

4.Dalga: Sosyal Refah Devleti:

«Sosyal adaletsizliği, eşitsizliği ve yoksullaşmayı üst aşamaya çıkaran vahşi burjuva liberal kapitalist düzenin tüm yapı ve kurumlarıyla 1929'da çökmesi bir anlamda Lenin gibi Marksist önderlerin kapitalizmin geleceği konusunda öngörülerinin gerçekleştiği biçimde yorumlandı. Lenin'in yazılarında da dile getirdiği Marksist çözümleme, kapitalizmin kendi iç çelişkilerini aşamamaya kaçınılmaz olarak tam bir çöküşe uğrayacağı ve tarih sahnesinden silineceği yönündeydi. 1917 Rus Devrimi ile ortaya çıkan planlı devlet düzenine dayalı yeni ekonomik model çöküşteki liberal kapitalist düzenin kurtuluşu için gerekli can simidi görevi görmüştü. 1917'de gerçekleşen Sosyalist ekonominin ana ilkeleri Sosyal Refah Devleti olarak yabancı (vahşi) kapitalizmin rehabilitasyon yöntemi olacaktır (Hobsbawm, 1987).» (sf. 105)

«İngiliz ekonomist **John Maynard Keynes** 1936'da yayınladığı ve makroekonomik analizler içeren Genel Kuram (*General Theory*) adlı kitabında “kapitalist devleti” yeniden tanımlamaktaydı. Keynes'in Rusya'da ortaya çıkan yeni modelin vahşi liberal kapitalizmin krizden çıkışına ilişkin çözümler içerdiğini fark etmemesi olanaklı değildi. Keynes'in “Genel Kuram'da” dile getirdiği pek çok “devletçi ve düzenlenmiş kapitalizm” ilkeleri daha sonra Roosevelt'in Yeni Uzlaşısı'nda (New Deal) sosyal politikalar olarak yerini alacaktı. 1930'ların sonlarından başlayarak özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Sosyal Refah Devleti, Batı'nın bütün kapitalist coğrafyasında hızla yayılan egemen siyasal ve ekonomik model oldu. Başta İskandinav ülkeleri olmak üzere serbest piyasa ekonomisine dayalı ehlileştirilmiş ve sosyalleştirilmiş kapitalizm 2. Dünya Savaşı sonlarından başlayarak 1970'lerin ortalarına dek egemen sosyo-ekonomik paradigma olarak hüküm sürdü.» (sf. 105-6)

Dünyanın en kanlı savaşı olan 2. Dünya Savaşını izleyen yıllar Dünya'da iyimserlik, barış ve özgürlük havası egemendir. Bu havanın yükselmesiyle birlikte 1960'lardan başlayarak özellikle Batıda kadınlar, azınlıklar ve gençlerin başını çektiği toplumsal devrim hareketleri oluşmuştur. Bu hareketler sömürge ülkelerde ulusalçı bağımsızlık hareketleriyle iç içe geçmiştir: Endonezya (1947), Filipinler (1946), Hindistan ve Pakistan (1947), Burma (1948), Çin (1949), Sudan (1956), Malezya(1957), Jamaika (1962), Nijerya 1963'te bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Ayrıca İsrail Devletinin kurulması ve Arap-İsrail savaşları da bu Kondratieff'e denk gelmektedir.

ABD bu Kondratieff döneminde Dünya'da tek küresel güç olma yolunda ilerlemiştir ve hızla yükselen sosyalist-komünist hareketler ve ulusal bağımsızlık hareketleriyle başa çıkmaya çalışmıştır.

Sonuç olarak soğuk savaş sonunda Dünya'nın tek küresel gücü olarak varlığını sürdürmektedir.

1970'lerde ise:

«1960'ların liberal özgürlükçü havasına tepki olarak yükselişe geçen tutucu toplumsal ve kültürel atmosfer Yeni Sağ'ın güçlendiği bir siyasal zemine doğru evrilmeye başlamıştır» (sf. 142)

«1970'lerden tek kazançlı çıkanlar Japonya ve Asya Kaplanları olarak bilinen Hong Kong, Güney Kore, Singapur ve Tayvan olmuştur. Çin bu dönemde ekonomi-politikasını saf Sosyalist modelden liberalizmle tanıştığı karma modele dönüştürerek 1978'den sonra dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi haline gelmiştir. Asya Kaplanları'nın bu dönemde gösterdiği ekonomik dönüşüm büyük ölçüde ucuz iş gücü ve bu iş gücünü dünyanın en üretken nüfusu haline getiren eğitim yatırımları ve siyasal ve ekonomik düzenlemelerdir(Wikipedia,2013d).» (sf.142)

4.Kondratieff ve Türkiye : Türkiye Cumhuriyetinde politika 1950'lere kadar devletçi ekonomiyle sürdürülmüş ve Demokrat Parti iktidarı zamanında liberal ekonomiye geçiş olmuştur. Demokrat Parti'nin bu politikası başlarda ekonomik büyümeye ve bir çok olumlu gelişmeye yol açmış fakat; ileriki zamanlarda ekonomi bozulmuştur.

«Büyüme 1955'te %13'ten %4 dolayına düştü. Bu ekonomik bozulmaya karşın hükümet "ithalat ve yatırım hızını sürdürerek, mali yardım almak ve kolay borçlanma koşulları sağlamak için Türkiye'nin Soğuk Savaş'taki stratejik konumunu sonuna dek kullandı ve sonuç olarak 1960'ta Türkiye'nin toplam dış borcu 1.5 milyar doları buldu.» (Tol, 2013).» (sf.147)

«1960 askeri darbesinden sonra Türkiye **24 Ocak 1980 Kararları**'na dek devletçi politikalara geri dönmüştür.» (sf.147)

1968'de önce Fransa'da, sonra öbür Avrupa ülkelerinde ve ABD'de üniversite gençliği kurulu düzen aleyhinde ayaklanmıştır. Demokrat Parti'nin devamı olduğunu iddia eden Adalet Partisi hükümetinin tahammülsüz duruşu ve 1960 anayasasına şiddetle karşı çıkmaları ve sol-sosyalist hareketleri baskılama dürtüsü askeri müdahalelerin yolunu açmıştır. Tutuklama ve idamlar ülkede tansiyonu iyice arttırmıştır. 1970'lerin başında Türkiye sağ siyasetinin yükselen sol ve gençlik hareketlerini bahane göstererek desteklediği askerin öncülüğünde ciddi bir faşist dönem geçirmiştir. Özellikle sol-sosyalist aydınlar ve gençlik liderleri baskı ve işkenceden geçirilmiştir. 3 gençlik lideri idam edilmiş ve birçoğu da infaz edilmiştir.

CHP'de 1970'lerin başında **Atatürk**'ten sonra 2. genel başkan olan Atatürk'ün silah ve dava arkadaşı İsmet İnönü karşısında **Bülent Ecevit** çevresinde parti içinde bir muhalefet oluşmuştur. Büyük ölçüde İskandinav sosyal demokrasisinden etkilenen Ecevit'in genel başkanlığa seçilmesinin ardından CHP; "toprak işleyenin, su kullananın", "bu düzen değişmelidir" gibi sloganlara vücut bulan sosyal demokrat bir seçim kampanyasının sonunda 1973'te Milli Selamet Partisi ile koalisyon kurarak iktidar olmuştur.

«Türkiye'de yükselen sol-sosyalist hareketler, CHP'nin sol-sosyal demokrat bir söylemle kitleleri harekete geçirmesi, Bülent Ecevit'in Kıbrıs sorunu ve haşhaş ekimi konusunda takındığı ulusalcı tutum hem Avrupa merkezli hem de Kuzey Amerika merkezli emperyal güçleri ciddi biçimde kaygılandırmaya ve rahatsız etmeye başlamıştı.» (sf. 151)

Bunların sonucunda ciddi bir iç savaş tetiklenmiştir. Karaborsa ve kuyruklar günlük yaşamın bir parçası durumuna gelmiştir. Sosyalist bile olmayan sosyal demokrat bir parti başkanına karşı TÜSİAD gazete ilanları yoluyla muhtıra vermiştir. Sonunda 12 Eylül 1980'de yapılan asker darbesiyle görev tamamlanmıştır!

Darbeden hemen sonra anarşi bıçak gibi kesildiği gibi bir zamanlar bulunmaz olan gıda ve tüketim malları bir anda dükkânları doldurmuştur. Bu darbeyle hem yükselişte olan sol-sosyalist kanat çöktürülmüş hem de 1983'ten başlayarak Türkiye hızla 5. Kondratieff'in ana paradigması olan yeni liberal piyasa kapitalizmi ile tanıştırılmıştır.

5. Dalga (1980-2025-3?): Yeni Liberal Piyasa Kapitalizmi:

«Sosyal Refah Devleti paradigmasının sorgulanamaz üstünlüğünün yaşandığı 1950ler ve 60'larda herkes Sosyal Refah Devleti paradigmasının erdemleri konusunda tam ikna olmamıştı. Bunlardan biri Avusturyalı bir ekonomist olan Frederick Von Hayek'ti. Von Hayek farklı yerlerde “yeni serbest piyasa ekonomisi”, “neo-kapitalist”, “neo-klasik ekonomi” gibi adlarla anılan yeni bir ekonomi ekolü geliştirdi. Sosyal Refah Devleti'nin 1960'ların sonuna dek süren önlenemez yükselişinin daha çok başlarında, Von Hayek 1944'te İngiltere'de basılan ve sosyal refah devleti paradigmasının çıkmaz bir yol olduğuna ilişkin fikirlerini dile getirdiği Köleliğe Giden Yol (*Road to Serfdom*) adlı kitabını yazdı. Düşüncelerinin zemin bulmasında Mont Pelerin Derneği'ni kurması ve bu dernek aracılığıyla ekonomik düşüncelerini yaymaya çalışmasının büyük etkisi olmuştur. 1950'de Şikago Üniversitesi'nde dersler vermeye başladı. Bu nedenle Şikago Üniversitesi daha sonraları neo-liberal kapitalist ekolün Kâbesi olacaktı. Hayek'in yeni liberal tezleri daha sonra Şikago Üniversitesinde kendisiyle aynı bölümde çalışan genç meslektaşı Milton Friedman tarafından da olgunlaştırıldı ve popülerleştirildi (Spring, 1998, s.122-4). Friedman da tıpkı Hayek gibi büyüyen bir devletin tiranlığa giden bir yol olduğuna inanıyordu.» (sf. 154)

İngiltere'de Margaret Thatcher ve ABD'de Ronald Reagan hızla sosyal refah devleti ekonomisi yöntemlerini bırakıp ekonomiyi yeni liberal çizgiye sokmuşlardır.

«Yeni liberalizm sınırlanmış bir merkezi güç (Devlet) ve özgürleştirilmiş piyasanın en iyi ekonomik model olduğuna inanır.» (sf. 157)

«Yeni liberal piyasa ekonomisinin işleyebilmesi için şu alanlardaki sınırlamaların kaldırılması gerekir: Gümrükler; yasa, yönetmelik, mevzuat ve serbest rekabeti ve serbest dolaşımı engelleyen standartlar; sermaye hareketleri ve yatırımlara ilişkin sınırlamalar» (sf. 157)

«1980'lerin ortalarından başlayarak yükselişe geçen Yeni Liberal Piyasa Ekonomisi paradigması tüketim, bireycilik, rekabet gibi değerleri kutsarken toplumun her alanında yavaş yavaş bu değerlerle uyumlu bir kültürün biçimlenmesini de hızlandırır. Bunun aşırıya kaçmış durumu lüks düşkünlüğü, kestirmeden varsıl (zengin) olma, iyi ve lüks bir yaşam için etik değerlerden ödün verme, ahlaki standartlarda düşüş gibi bireysel ve toplumsal sorunlar da gün yüzüne çıkmaya başlar» (sf. 158)

Dünya'da hızla artan gelir dağılımındaki dengesizlikler, artan yoksulluk ve 2008'deki kriz Yeni Liberal Piyasa Ekonomisinin çöküşte olduğunu bize göstermiştir.

«ABD merkezli dünya hegemon yapısına karşı Çin, Rusya, Hindistan merkezli oluşan yeni siyasal ve ekonomik denge gücü rekabetin gittikçe yoğunlaşacağı ve bu rekabetin zaman zaman sıcak çatışmaya dönüşme olasılığının da işaretlerini vermektedir» (sf.179)

Kitabın son bölümlerinde; AKP'nin iktidar olduğu süre içinde toplumun gönenç (refah) düzeyini etkileyen kimi ölçeklerle ilgili istatistik verilerinin de ışığında Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Özal'la başlayan ve AKP Hükümetlerinde tüm hızıyla süren yeni liberal politikanın sonuna yaklaşıldığı ve AKP'nin sıcak para ve özelleştirmelerle döndürdüğü ekonomisinin toplumun gelişmesinde yeterli olmadığı ve büyük eşitsizliklere yol açtığı, ileride bunalıma (krize) girme olasılığının yüksek olduğu ve Yeni Liberal Piyasa Ekonomisinin karşısındaki Sosyalist, sosyal demokrat ve ulusalcı partilerin arkalarındaki rüzgârı iyi değerlendirmeleri takdirde solun uzun bir aradan sonra yeniden iktidara gelebileceği öngörülüyor. Sağ partilerin de bu dönemden kârlı çıkabilmeleri için bu yeni gelecek paradigmayı anlayarak ona uygun siyaset yapmaları önerilmiştir.

Prof. Dr. Hasan ŞİMŞEK, **PARADİGMALAR SAVAŞI ve BEŞİNCİ DALGA**

(Sosyal Devlet'in ve Yeni Liberalizm'in Öyküsü), İMGE Yayınevi, 2013 Özet: Alican Bahadır, 28.11.14